

Rapport

Datum: 21 oktober 2005
Rapportnummer: 2005/323

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) stukken naar hem heeft doorgeleid die bestemd waren voor cliënten met wie hij op dat moment geen contact meer had en voor wie hij niet meer als gemachtigde optrad.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Verzoeker, een advocaat, ontving op 7 april 2004 van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) een brief betreffende een tot Nederland toegelaten familie voor wie hij als gemachtigde was opgetreden tijdens hun op 20 juni 2002 met de verlening van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd afgesloten asielprocedure, en van wie hij sindsdien geen enkel bericht meer had gehad. Per omgaande berichtte hij de IND dat hij de brief had doorgestuurd naar het hem laatst bekende adres, het adres van een collega die wellicht nog contact met de familie had. Bij brief van 20 april 2004 liet deze collega de IND onder meer weten dat de betrokken familie hem had gemachtigd om informatie in te winnen bij en te ontvangen van de IND; uit deze brief blijkt voorts dat deze collega zich ook overigens actief opstelde als belangenbehartiger en wel in het bijzonder inzake de te verlenen verblijfsvergunning, de uit te reiken pasjes, en een eventuele naturalisatieprocedure. Op 4 mei 2004 stuurde de IND aan verzoeker een beschikking waarbij aan de familie een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd werd verleend.

2. Op 24 september 2004 stuurde de IND verzoeker een envelop met daarin formulieren ten behoeve van de aanvraag van verblijfsdocumenten voor de familie met daarop de volgende handgeschreven en niet ondertekende notitie: "Zonder begeleidende brief treft u formulieren aan voor het aanvragen van een pas...". Over deze handelwijze diende verzoeker op 27 september 2004 een klacht in bij de IND. Hij liet weten dat het contact met de familie al sedert jaren was afgesloten. Hij wees de IND op de eigen verantwoordelijkheid om stukken op de juiste plek te bezorgen en op het risico dat de documenten de familie niet zouden bereiken: woon- en verblijfplaats van de familie waren hem onbekend, zo gaf verzoeker aan, maar hij had de stukken doorgeleid naar een collega die wellicht nog contact met de familie had.

3. De IND verklaarde namens de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie de klacht bij brief van 22 oktober 2004 kennelijk ongegrond, omdat uit het dossier niet was gebleken dat verzoeker zich als gemachtigde van deze familie had teruggetrokken. De IND wees in dit verband op verzoekers brief van 7 april 2004 en op de brief van 20 april 2004 van eerder genoemde collega van verzoeker: uit deze brieven kon niet worden afgeleid dat verzoeker zich als gemachtigde had teruggetrokken, aldus de IND.

Ook had verzoeker in het feit dat aan hem op 4 mei 2004 de beschikking was verzonden, geen aanleiding gezien om de IND mee te delen dat het contact tussen hem en de familie reeds jaren was verbroken en dat hij zich had teruggetrokken als gemachtigde, aldus de IND; omdat de aan verzoeker gestuurde formulieren, die gewoonlijk met de beschikking worden meegestuurd, op dat moment niet beschikbaar waren geweest, waren deze alsnog aan hem, de laatst bekende gemachtigde, gestuurd. Verzoeker kon zich hierin niet vinden, en wendde zich tot de Nationale ombudsman. Hij bracht onder meer naar voren dat de IND niet van hem kon verwachten dat hij in alle afgesloten zaken formeel schriftelijk aan de IND zou moeten meedelen dat hij daarin niet meer als gemachtigde kon worden aangemerkt.

4.1. De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie deelde in reactie op de klacht onder meer het volgende mee. Uit de Memorie van Toelichting bij artikel 2:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb, zie Achtergrond, onder 1. en 2.) brengen de woorden 'in het verkeer met bestuursorganen' tot uitdrukking dat de regeling van de bijstand en de vertegenwoordiging in beginsel geldt voor alle fasen waarin contacten met bestuursorganen worden onderhouden. Uit het dossier van de betrokken familie was niet gebleken dat de vertegenwoordiging door verzoeker van deze familie zich had beperkt tot een bepaald onderdeel van de asielprocedure, aldus de minister, en verzoeker had voorafgaande aan zijn klacht van 24 september 2004 op geen enkele wijze duidelijk gemaakt dat hij niet meer als gemachtigde voor die familie optrad; ook had zich geen andere persoon als gemachtigde aangemeld. Echter, zo gaf de minister aan, in de Vreemdelingencirculaire 2000 (Vc), C6/31.5 (zie achtergrond, onder 3.) staat vermeld dat personen die in het bezit zijn gesteld van een verblijfsvergunning doorgaans niet meer beschikken over een gemachtigde of raadsman. Hoewel dit hoofdstuk geen betrekking had op de verlening van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd, kon worden aangenomen dat het van overeenkomstige toepassing kon worden verklaard. Gelet daarop kon verzoeker in zijn stelling worden gevolgd dat hij niet langer als gemachtigde van de betrokken familie kon worden beschouwd, en had het op de weg van de IND gelegen om verzoeker, alvorens hem als gemachtigde te benaderen, te vragen of hij in deze procedure - de verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd - nog als gemachtigde werkzaam was, aldus de minister.

4.2. De minister gaf voorts aan dat, hoewel de IND had nagelaten aan verzoeker te vragen of hij nog als gemachtigde optrad, dit nochtans niet tot de conclusie leidde dat zijn klacht gegrond was. De minister wees hierbij onder meer op de brief van 7 april 2004 en op het feit dat verzoeker niet had gereageerd nadat aan hem de beschikking van 4 mei 2004 was gestuurd. Wat betreft de eerder genoemde collega van verzoeker gaf de minister aan dat deze te bestempelen was als vertrouwenspersoon - een rol die deze gedurende de eerdere procedures van de betrokken familie op zich had genomen - en niet als gemachtigde.

4.3. De minister besloot met de opmerking dat nu noch verzoeker noch de IND dit expliciet naar voren hadden gebracht, er ruimte was ontstaan voor een misverstand over de

vertegenwoordiging in deze zaak. De minister meende dat er ondanks het feit dat de IND iets explicieter had kunnen vragen aan verzoeker of hij nog wel gemachtigde was, op generlei wijze sprake was geweest van een onbehoorlijke gedraging jegens verzoeker. Zij achtte de klacht ongegrond. Zij deelde mee dat zij in de gang van zaken wel aanleiding had gezien om de medewerkers van de IND te wijze op de handelwijze rond de machtiging zoals beschreven in C6/31.5.2 Vc.

II. Beoordeling

5. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit impliceert dat een bestuursorgaan alvorens een persoon die in een inmiddels afgesloten vreemdelingrechtelijke procedure als gemachtigde is opgetreden, in een andere procedure te benaderen en/of stukken te sturen, dient na te vragen of deze persoon ook in die andere procedure als gemachtigde optreedt.

6. De minister heeft aangegeven dat personen die in het bezit zijn gesteld van een verblijfsvergunning daarna doorgaans niet meer beschikken over een gemachtigde of raadsman, hetgeen ook uit haar in de Vreemdelingencirculaire 2000 vastgelegde beleid kan worden afgeleid; zij rekent het de IND ook aan dat niet expliciet bij verzoeker was geïnformeerd of nog van een machtiging nog sprake was. Tegelijkertijd gaat zij ervan uit dat het op de weg van verzoeker had gelegen om expliciet aan de IND duidelijk te maken dat dit niet het geval was.

7. In dit laatste kan de minister niet worden gevolgd. Zoals de minister ook zelf heeft aangegeven, had de IND alvorens aan verzoeker op 7 april 2004 een brief aangaande de betreffende familie te sturen, aan hem dienen te vragen of hij nog als gemachtigde van die familie optrad. Dat hij nadien in zijn reactie op die brief of op welke wijze dan ook niet expliciet heeft aangegeven dat hij niet meer als zodanig optrad, is in zoverre niet van belang. Hierover wordt nog het volgende opgemerkt.

8. Inhoud en strekking van verzoekers brief van 7 april 2004 en de bijlage duiden erop dat hij met de betrokken familie geen contact meer had, en dat het derhalve niet waarschijnlijk was dat hij voor hen nog als gemachtigde optrad. Voorts kon uit de brief van 20 april 2004 van verzoekers collega aan de IND worden opgemaakt dat deze daarentegen wel als zodanig kon worden beschouwd. Indien daarover bij de IND na kennisneming van de inhoud van deze brieven nog twijfel bestond, dan had dit er alsnog toe moeten leiden bij verzoeker navraag te doen. Door deze gang van zaken is het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving onvoldoende in acht genomen. Een verwijt aan verzoekers adres was dan ook niet op zijn plaats.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

9. De Nationale ombudsman heeft er met instemming kennis van genomen dat de minister in de gang van zaken aanleiding heeft gezien om de medewerkers van de IND te wijzen op de handelwijze rond de machtiging zoals beschreven in C6/31.5.2.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De Nationale ombudsman heeft er met instemming kennis van genomen dat de minister in de gang van zaken aanleiding heeft gezien om de medewerkers van de IND te wijzen op de handelwijze rond de machtiging zoals beschreven in C6/31.5.2

Onderzoek

Op 28 oktober 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Nieuwegein, met een klacht over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Brief van verzoeker van 7 april 2004 aan de IND;
2. Brief van 20 april 2004 van een collega van verzoeker aan de IND;

3. Stukken IND van 24 september 2004 aan verzoeker;
4. Klachtbrief van verzoeker van 27 september 2004 aan de IND;
5. Reactie van de IND van 22 oktober 2004 op de klacht;
6. Verzoekschrift van 27 oktober 2004;
7. Standpunt van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie van 27 januari 2005;
8. Reactie van verzoeker van 17 februari 2005 op het standpunt van de minister.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 2:1, eerste lid

“Een ieder kan zich ter behartiging van zijn belangen in het verkeer met bestuursorganen laten bijstaan of door een gemachtigde laten vertegenwoordigen.”

2. Memorie van Toelichting bij artikel 2:1 Awb, TK 1988-1989, 21 221, nr.3, p. 48

“Hoofdstuk 2 verkeer tussen burgers en bestuursorganen

(..)

Afdeling 2.1 Algemene bepalingen

(..)

Artikel 2.1.1 en artikel 2.1.2

(..)

De woorden «in het verkeer met bestuursorganen» brengen tot uitdrukking dat de regeling van de bijstand en de vertegenwoordiging in beginsel geldt voor alle fasen waarin contacten met bestuursorganen worden onderhouden. Dat betekent, dat de bepalingen niet alleen bij de voorbereiding van bestuursbesluiten, maar ook in bezwaar en in administratief beroep van toepassing zullen zijn...”.

3. Vreemdelingencirculaire 2000

Deel C6/31.5.2

“... ”

Personen die in het bezit zijn gesteld van een verblijfsvergunning beschikken doorgaans niet meer over een gemachtigde of raadsman. De kennisgeving van het voornemen om de verleende verblijfsvergunning in te trekken, dient daarom in beginsel door de korpschef aan de betrokkene te worden uitgereikt (zie C3/15.2)...”